 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted Protseduur	ST20-7 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted

1.0 Dokumendi eesmärk

Selgitada loomaruumis töötamise üldist korda. Loomaruumis töötamise üldpõhimõtteid rakendatakse töötamisel loomaruumis ja nende vahetus läheduses.

2.0 Mõisted

Vivaarium – katseloomade elupaik ja loomkatsete läbiviimise koht, mis vastab põllumajandusministri määrusele nr 92, vastu võetud 27.12.2012, “Katseloomade kasvatamise, katseloomadega varustamise ja katseloomade kasutamise ettevõtetele esitatavad nõuded, sealhulgas katseloomade üle arvestuse pidamise täpsemad nõuded ja loomade heaolu üksuse täpsemad ülesanded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisuõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise kord¹”. Määrus kehtestatakse [loomakaitse seaduse](#) § 39 lõike 3, § 40 lõike 3, § 41 lõike 2, § 42² lõike 2 ja § 42³ lõike 5 alusel.

Loomaruum – loomade elupaik vivaariumis, kus loomad pikenevad puurides, mis omakorda on paigutatud puuriraamidele.

Loomapuuri raam – loomapuuri asetamiseks mõeldud riiul loomaruumis.

Loomapuur – loomade elupaik. Puuris on allapanu, pesamaterjal, sööt ja joogivesi ning vajadusel ka närimispulk.

IVC puur – ruumi õhust filtriga eraldatud ja eraldi filtreeritud ventilatsiooniga loomapuur, mis võib olla ruumi suhtes ala- või ülerõhu all. Nende puuride jaoks on spetsiaalsed IVC raamid.

IVC puhur – IVC puuride raamiga ühendatud seade, mis ventileerib puurides õhku..

Puurisilt – loomapuuri vastavas hoidjas asetsev paber, kuhu on kantud andmed puuris asuvate loomade kohta.

Loomaruumi mikrokliima ja koristuse vihik – kaust tabelitega, kuhu kantakse igapäevaselt ruumi mikrokliima andmed (V2.ST-18) ning läbiviidud koristused (V2.ST-17).

Laminaarala – ruumi sisseehitatud ala/seade, mille töötades suunatakse sisse- ja väljatulev õhk läbi filtreid, võimaldamaks välisõhust eraldatult töötada.

Puurivahetusjaam – ratastel laminaarlaud, mille töötades suunatakse sisse- ja väljatulev õhk läbi filtreid, võimaldamaks välisõhust eraldatult töötada

Lüüs – konventsionaalse (sinine põrand) ja transpordiala (punane põrand) vaheline ruum, mille kaudu toimub esemete sisse- ja väljaviimine vivaariumis (ruumid 156 ja 224). Lüüsi eesmärgiks on tagada ohutu esemete sisse- ja väljaviimine ning jõudmine õigesse kohta.

Lüüsikapp – luuk/aken, mida kasutatakse väiksemate esemete sisse- ja väljaviimiseks ning mis on korraga avatav vaid ühelt poolt. Teadlastele kasutatav lüüsikapp asub

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted Protseduur	ST20-7 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

konventsionaalse ala koridori (138) ja maja üldala koridori (103) vahel. Eesmärgiks tagada ohutu esemete sisse- ja väljaviimine vivaariumis.

Keemiline lüüs – kamber, mis võimaldab sterilisatsiooni kemikaaliaurudega. Üks keemiline lüüs asub transpordiala ja BSL3 labori vahel, teine transpordiala ja barjääri vahel.

Loomade omanik – isik, kes tasub loomade pidamise eest vivaariumis.

Loomade kasutaja – isik, kes viib läbi loomkatset.

Vivaariumi personal – vivaariumis põhitöökohaga töötavad inimesed.

Vivaariumis viibiv inimene – isik, kes viibib vivaariumis k.a. vivaariumi töötajad, vivaariumis loomkatset läbiviivad või hooldustöid tegevad isikud.

3.0 Viited

Standardne Töökord number 20.10 Loomade hooldamisega seotud toimingud

Standardne Töökord number 20.19 Loomaruumide koristamine

4.0 Arutelu

„Puudub”

5.0 Vastutus

Käesoleva Standardse Töökorra koostamise ajakohastamise eest vastutab Katseloomakeskuse juhataja.

Vastutavad kõik vivaariumi töötajad ja isikud, kes töötavad loomaruumis.

6.0 Varustus ja materjalid

„Puudub”

7.0 Toiming

7.1 Ettevalmistus

Kõik tööd loomaruumis või sellega piirnevatel aladel teostatakse vastava plaani alusel. Vt ST 20.10 Loomade hooldamisega seotud toimingud.

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted Protseduur	ST20-7 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

7.2 Järgnevad toimingud

- 7.2.1. Loomaruumis töötamisel tuleb vältida asjatuid tegevusi ja hoiduda liigse müra tekitamisest.
- 7.2.2. Loomaruumides viiakse igapäevaselt läbi loomade heaolu kontroll.
- 7.2.3. Loomaruumide läbivaatust alustatakse puhtamatest ruumidest. Karantiinis olevaid loomi hooldatakse peale teistes loomaruumides olevate loomdega tegelemist ja muude toimingute teostamist. Viiakse läbi vajalikud toimingud vastavalt ST-le nr 20.10.
- 7.2.4. Mikrokliima andmed ja ruumis läbiviidud toimingud kantakse vivaariumi haldamise programmi (Anibio) ja loomaruumi mikrokliima vihikusse.
- 7.2.5. Loomade kohtlemisel tuleb vältida tegevusi, mis võivad neil põhjustada asjatut stressi, tekitada vigastusi või kahjustada neid mõnel muul viisil.
- 7.2.6. Raamilt loomapuuri eemaldamisel tuleb see paigutada tagasi täpselt samale kohale.
- 7.2.7. Keelatud on loomapuuride asetamine põrandale.
- 7.2.8. IVC puure tohib avada ainult laminaarala all. Enne puuride avamist ning loomade või nendega otseselt kokkupuutuvate esemete puutumist tuleb kinnastatud käsi desinfitseerida etanooliga või desovahendiga *Skinman*. Käsi desinfitseerida ka pärast loomade ja loomadega kokkupuutunud esemete puutumist.
- 7.2.9. Loomaruumi sisenedes ja sealt väljudes tuleb desinfitseerida käed etanooliga või desovahendiga *Skinman*.
- 7.2.10. Isik, kes muudab loomade arvu loomapuuris, teeb sellekohase sissekande puurisildile ning vivaariumi haldamise programmi. Isaste loomade silt on sinine ja emastel valge.
- 7.2.11. Konventsionaalses alas kasutatud tühjad loomapuurid tuleb asetada loomaruumist otse "musta" koridori (155, 155a, 145, 147, 233). Juhul kui puurid jäid tühjaks mõnes laboris, tuleb nad viia lüüsidesse 156, 224.
- 7.2.12. Barjääris kogutakse mustad puurid kärudele ja hoitakse neid kuni väljasaatmiseni mustas laos 239. Mustad asjad saadetakse pesualasse autoklaavi või keemilise lüüsi kambri kaudu.
- 7.2.13. BSL3 laboris hoitakse musti asju laboriruumides või loomaruumis, kust nad esimesel võimalusel viiakse autoklaavi või keemilisse lüüsi kaudu pesualasse või prügiruumi.
- 7.2.14. Töötamisel loomaruumis ja nende vahetus läheduses tuleb hoida puhtust ja korda.
- 7.2.15. Vivaariumivälise mobiiltelefoni kasutamine on keelatud vivaariumi barjäärialas.
- 7.2.16. Konventsionaalsesse alasse sisenemisel puhastatakse mobiiltelefon desoainega ning asetatakse see niiskuskindlasse kotti, mis samuti desinfitseeritakse. Samasse kotti võib asetada ka uksekaardi.

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted Protseduur	ST20-7 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

7.2.17. Loomadega töötamisel (puuride vahetamisel, protseduuride läbiviimisel), kanda loomaruumi sisenedes kilesusse ja väljudes visata need ruumis olevasse prügikasti.

8.0 Andmekogu

Loomaruumi mikrokliima ja koristuse vihik
 Anibio tarkvara

9.0 Proovide säilitamine

„Puudub”

10.0 Teostus ja rakendamine

“Puudub”